

покладається на установи виконання покарання, суд і правоохоронні органи. Ми вважаємо, що відсутність певних умов, за наявності яких цей інститут може бути застосований, формує почуття безкарності та призводить до рецидиву злочинів. Тому доцільним було б розширити застосування положень ч. 4 ст. 86 КК України у частині можливості бути звільненим від відбування покарання після фактичного відбуття засудженим строків, встановлених у ч. 3 ст. 81 КК України, на всіх осіб, відносно яких наявні підстави застосування закону про амністію.

Список використаної літератури

1. Конституція України від 28.06.1996 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254 % D0 % BA/96- % D0 % B2 % D1 % 803](http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%803). – Назва з екрана.
2. Про застосування амністії в Україні: Закон України від 01.10.1996 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/392/96- % D0 % B2 % D1 % 80](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/392/96-%D0%B2%D1%80). – Назва з екрана.
3. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/page3>. – Назва з екрана.
4. Бурдін В. Окремі проблеми застосування амністії в Україні / В. Бурдін. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/18402/ %C2](http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/18402/%C2). – Назва з екрана.

Т. А. Рожко

студ. III курсу

спеціальність «Правознавство»

Науковий керівник: к.ю.н., доц. О. А. Чуваков

ДЕЯКІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ

Відповідно до ст. 3 Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканності особи є посяганнями на особистість і пов'язані з грубими порушеннями норм суспільної моралі, тому кримінальним законодавством за їх вчинення передбачено доволі суворе покарання. Кримінальне право не є позитивним регулятором статевої відносин, воно лише встановлює заборону вчиняти діяння, які явно суперечать принципам так званої статевої моралі, що склалися в суспільстві, і природнім правилам людсько-

го співіснування. Від якості норм КК України, що встановлюють відповідальність за порушення статевої недоторканості та статевої свободи, залежить і сам обсяг прав особи у цій сфері суспільного життя і охорона даних благ від злочинних посягань

Серед праць, для яких характерний комплексний підхід до визначеної проблематики, слід виділити ті, авторами яких є Ю. М. Антонян, А. А. Піонтковський, А. Н. Ігнатов, Л. А. Андреева, Б. А. Бліндер, М. І. Бажанов, Л. Д. Гаухман, М. Д. Шаргородський, В. Н. Сафронов, І. Гальперин, С. Косенко, Ю. Александров, С. Г. Киренко, О. В. Синеокий, М. М. Корчовий та ін.

Під злочинами проти статевої свободи та статевої та статевої недоторканості особи слід розуміти умисні дії суб'єкта проти охоронюваної кримінальним законом статевої свободи чи статевої недоторканості його реального чи передбачуваного партнера, що порушують встановлений в суспільстві уклад статевої відносин і основні принципи моральності [1].

Сьогодні практика кваліфікації даної категорії злочинів не збавлена недоліків. Серед найбільш поширених з них наступні:

1) існує помилка кваліфікації судами легких або середньої тяжкості тілесних ушкоджень у випадку скоєння зґвалтування та насильницьке задоволення статевої пристрасті неприродним способом. В даному випадку таке діяння не потребує додаткової кваліфікації за ст. 121 КК України;

2) суди у вирокх не завжди мотивують, в яких саме діях обвинувачених виражалася погроза застосування фізичного насильства як засіб подолання опору потерпілих осіб, та не наводять на підтвердження доказів реальності сприйняття потерпілими таких погроз;

3) трапляються випадки, коли суди зазначені дії кваліфікували за ознакою повторності діяння, коли ж насправді зґвалтування або насильницьке задоволення статевої пристрасті неприродним способом не може розглядатись як вчинення одного з цих злочинів повторно, якщо винна особа, діючи з єдиним умислом, без значної перерви у часі, вчинила два чи більше природних статевої актів або два чи більше актів насильницького задоволення статевої пристрасті неприродним способом з однією й тією ж потерпілою особою, тобто за наявності ознак продовжуваного злочину;

4) неоднаковою є судова практика у визначенні ознаки повторності при кваліфікації дій винної особи, яка без значної перерви в часі вчинила стосовно однієї й тієї ж потерпілої особи насильниць-

ке задоволення статевої пристрасті неприродним способом, а потім її зґвалтувала в зворотному порядку;

5) існують випадки помилкової кваліфікації діяння у випадках, коли суди помилково вважають, що кваліфікуюча ознака вчинення зґвалтування групою осіб відсутня у разі, коли інші учасники злочину не досягли віку, з якого настає кримінальна відповідальність;

6) з моменту прийняття у 2001 р. КК у тексті ч. 3 ст. 153 цього Кодексу містилася неточність, згідно з якою можна було розуміти, що відповідальність за цією частиною статті настає лише у разі вчинення насильницького задоволення статевої пристрасті неприродним способом щодо малолітньої чи малолітнього за умови, якщо воно спричинило особливо тяжкі наслідки. Законом від 21.12.2004 р. № 2276-IV цю неточність було виправлено: насильницьке задоволення статевої пристрасті неприродним способом має дві кваліфікуючі ознаки – вчинене щодо малолітньої або малолітнього, або якщо воно спричинило тяжкі наслідки. Але деякі суди й до цього часу використовують стару редакцію ч. 3 ст. 153 КК;

7) в деяких випадках, коли мало місце зґвалтування, поєднане із насильницьким задоволенням статевої пристрасті неприродним способом, суди такі дії помилково розглядали як продовжуваний злочин;

8) засуджуючи осіб за вчинення статевих зносин з особою, яка не досягла статевої зрілості (ст. 155 КК), суди не в усіх випадках досліджували здатність потерпілих з урахуванням їх малолітнього віку усвідомлювати характер вчинюваних із ними дій [2].

Таким чином, правильна кваліфікація даної категорії злочинів має слугувати запорукою законності та справедливості кримінального покарання. Вважаю, що дані проблеми мають бути вирішені на рівні Постанови Пленуму ВСУ, що б в нормативно-правовому порядку були усунені проблеми, які виникають під час кримінально-правової кваліфікації злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості.

Список використаної літератури

1. Холод О. П. Поняття, спільні ознаки та класифікація злочинів проти статевої свободи і статевої недоторканості особи / О. П. Холод [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://radnuk.info/statti/569-kvalif/15200-2011-01-21-10-05-35.html>. – Назва з екрана.
2. Судова практика у справах про злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/EAB1FA2D863638A1C2257B7C00430F1E](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/EAB1FA2D863638A1C2257B7C00430F1E). – Назва з екрана.